

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

РІШЕННЯ КОЛЕГІЇ

24.06.2016

Харків

№ 3/1

Про підсумки роботи Державного архіву
Харківської області та архівних установ області
у першому півріччі 2016 року

Заслухавши і обговоривши доповідь заступника директора Державного архіву Харківської області (далі – Державний архів) Куща Є.О. колегія відзначає, що діяльність Державного архіву та інших архівних установ області у першому півріччі 2016 року здійснювалася на виконання завдань, передбачених Планом розвитку архівної справи в Харківській області на 2016 рік та відповідно до указів Президента України, постанов, розпоряджень та доручень Кабінету Міністрів України, наказів Державної архівної служби України (далі – Укрдержархів), розпоряджень та доручень місцевих державних адміністрацій, наказів та доручень заступника директора Державного архіву.

Одним із пріоритетних напрямків у діяльності архівних установ Харківської області у 2016 році визначено забезпечення всебічної підтримки української ідентичності.

На виконання Указу Президента України від 21.05.2007 № 431 «Про заходи у зв'язку з 70-ми роковинами Великого терору – масових політичних репресій 1937-1938 років» підготовлена та відкрита on-line виставка архівних документів: «Репресовані митці» (до Дня пам'яті жертв політичних репресій в Україні).

На виконання плану заходів з підготовки та відзначення 20-ї річниці Конституції України, затвердженого розпорядженням Кабінету міністрів України від 11.05.2016 № 372-р, з метою ознайомлення громадськості з архівними документами, що висвітлюють процес прийняття Конституції України, підготовлена виставка архівних документів та друкованих видань «До Дня Конституції України».

Продовжувалася робота з виявлення та вивчення документів воєнної тематики: відкриті 3 виставки: «До Міжнародного Дня вшанування пам'яті жертв Голокосту», «Велич подвигу народного» (до Дня Перемоги) та on-line виставка: «До Дня скорботи і вшанування пам'яті жертв війни» – спільний проект із Центром краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Крім того підготовлено та відкрито виставки архівних документів:

- «До Дня Соборності України»,
- «До річниці виведення радянських військ з Афганістану»;
- «До Дня Героїв Небесної Сотні» - on-line;
- «До 202-річниці від дня народження Т.Г.Шевченка»;

- «Видатний український фізіолог В.Я. Данилевський» - on-line;

Отже, всього відбулося 10 виставок архівних документів, серед яких 4 – у режимі on-line.

Серед пріоритетів також було здійснення заходів щодо будівництва нової будівлі для Державного архіву Харківської області. З даного питання рішенням Харківської міської ради від 20.04.2016 № 186/16 поновлено договір оренди для будівництва нової будівлі Державного архіву по вулиці Лосівська, 21.

Крім того, рішенням V сесії VII скликання Харківської обласної ради від 23.06.2016 внесено зміни до Програми розвитку архівної справи в Харківській області на 2013-2016 роки щодо виділення коштів Державному архіву у розмірі 200 тис. грн. на капітальний ремонт покрівлі будинку архіву по вул. Мироносицька, 41.

У першому півріччі 2016 року відбулося 3 засідання колегії Державного архіву відповідно до плану її роботи, на яких розглянуто усі 10 запланованих питань. На засіданнях колегії заслухано доповідь начальника Архівного відділу Куп'янської міської ради (далі - міськрада) Григорової О.В. «Про роботу Архівного відділу Куп'янської міської ради Харківської області», а також питання про підсумки роботи Державного архіву та архівних установ області за 2015 рік та завдання на 2016 рік, про стан роботи зі зверненнями громадян, про роботу веб-сайту Державного архіву та ін.

Крім того, за пропозицією Чугуївської районної державної адміністрації (далі - РДА) позапланово проведено спільне засідання колегії Державного архіву Харківської області та Чугуївської РДА, де заслуховувалося питання «Про стан організації діловодства та збереженості документів НАФ в установах та організаціях, що перебувають у зоні комплектування Архівного відділу Чугуївської районної державної адміністрації».

Актуальним, як і в попередні роки, залишалось питання забезпечення збереженості документів Національного архівного фонду далі (НАФ).

У I півріччі 2016 року архівні відділи РДА та міськрад області здійснювали роботу щодо поліпшення умов зберігання документів, забезпечення протипожежної безпеки та охорони приміщень.

Зокрема, на початку поточного року до іншого, більш пристосованого приміщення більшої площі переміщено Архівний відділ Харківської міськради. Архівним відділом Нововодолазької РДА придбано 3 вогнегасники. В Архівному відділі Чугуївської РДА проведено технічне обслуговування (діагностування) 4 вогнегасників. Архівному відділі виконавчого комітету Чугуївської міськради замінено старий прилад з охоронної сигналізації на сучасний. В Архівному відділі виконавчого комітету Люботинської міськради протипожежну сигналізацію підключено до системи централізованого пожежного спостереження. В архівних відділах Богодухівської, Нововодолазької РДА замінені старі вікна на пластикові. В Архівному відділі Богодухівської РДА встановлено металеві двері. 4 архівними відділами придбано 424 картонажі: це архівні відділи Балаклійської РДА (21 коробки),

Валківської (3 коробки), Харківської міськради (300 коробок) та Чугуївської міськради (100 коробок). Двома архівними відділами придбано 146 шт. металевих стелажів (протяжністю 1172 пог. м.), а саме: Архівним відділом Харківської міськради - 144 шт. (1152 пог. м.) та Архівним відділом Лозівської міськради - 2 шт. (20 м.). Архівним відділом Первомайської РДА укладений договір з Управлінням Державної служби охорони при ГУМВС України в Харківській області про технічну охорону.

Водночас, у зв'язку з дефіцитом фінансування, залишається невирішеним питання оснащення сховищ архівних установ області системами автоматичного пожежогасіння.

Активно проводилися архівними установами області роботи з ремонту та реставрації документів. Протягом першого півріччя поточного року у Державному архіві відреставровано більше 23 тис. аркушів документів з паперовою основою, відремонтовано 1400 аркушів та 17,3 кв. м планів, схем; опрацьовано майже 600 та підшито 346 справ. Архівні відділи РДА та міськрад області відремонтували 1100 аркушів справ, оправили та підшили більше 400 справ.

З метою поліпшення умов зберігання документів, архівними відділами закартоновано більше 10 тис. справ.

Архівними установами області було перевірено наявність та фізичний стан майже 55 тис. од. зб. на паперовій основі, з них найбільше Державним архівом – більше 35 тис. справ.

Продовжувалася робота з комплектування архівних установ документами НАФ. У звітний період на зберігання до Державного архіву та архівних відділів райдержадміністрацій та міськрад області надійшло майже 16,5 тис. справ. Із них до Державного архіву надійшло 5 частин управлінських фондів: Колекція документів про харків'ян – учасників Революції гідності восени 2013 року – взимку 2014 року (за 2014 р.); Відділи актів громадянського стану Управління НКВС УРСР у Харківській області (за 1938-1939 роки); Державний архів Харківської області (за 2011-2015 роки), Районні у місті Харкові виборчі комісії (за 2015 рік) та Харківська міська виборча комісія (за 2015 рік). Всього за перше півріччя 2016 року взято на облік 773 од. зб. постійного зберігання на паперовій основі, з яких 745 од. зб. управлінської документації та 28 од.зб. з особового складу.

Крім того Держархів області прийняв на зберігання від Районних у місті Харкові виборчих комісій Харківської області та Харківської міської виборчої комісії Харківської області 156 од. зб. управлінської документації тимчасового зберігання за 2015 рік.

За звітний період до архіву надійшли нефондові документи: 50 од. зб. фотодокументів за 1984 рік; 10 од. зб. фонових документів за 2013-2015 роки; 27 од. обл./ 4 од. зб. відеодокументів за 2014-2015 роки та 275 од. обл./ 6 од. зб. фонду користування кінодокументів.

Протягом першого півріччя 2016 року до архівних відділів РДА та міськрад області надійшло більше 15,5 тис. одиниць зберігання управлінської

документації. Найбільші показники в архівних відділах Золочівської Первомайської, Харківської РДА та Чугуївської міськради.

Досить активною була робота експертно-перевірної комісії Державного архіву За звітний період проведено 6 її засідань, на яких схвалено описів на управлінську документацію понад 28 тис. од. зб., погоджено описів справ з особового складу понад 17 тис. од. зб. (річний плановий показник перевиконано), номенклатур справ – 198, 3 інструкції з діловодства, 2 положення про архів та 29 положень про експертні комісії (далі - ЕК).

ЕК архівних відділів області на своїх засіданнях схвалили описи справ управлінської документації на 16,5 тис. од. зб., погодили на експертно-перевірній комісії Держархіву області та схвалили ЕК описи справ з особового складу на 13 тис. од. зб.; 152 номенклатури справ, 28 інструкцій з діловодства, 88 положень про ЕК, 63 положення про архівні підрозділи.

Державним архівом, з метою одержання власних надходжень, проводилася робота з упорядкування документів. За півроку упорядковано на договірних засадах 396 од. зб. постійного зберігання та 521 од. зб. з особового складу. Архівним відділом Золочівської РДА упорядковано на договірних засадах 395 од. зб. постійного зберігання та 121 од. зб. з особового складу.

Упродовж звітного періоду Державним архівом у складі комісії Харківської обласної державної адміністрації здійснено 1 тематичну перевірку роботи архіву Департаменту цивільного захисту Харківської обласної державної адміністрації. Архівними відділами області проведено 13 комплексних, 24 тематичних та 9 контрольних перевірок підприємств, установ та організацій підконтрольної мережі.

З метою підвищення фахового рівня співробітників, які працюють з документами на підприємствах, в установах та організаціях, Державний архів у січні-червні провів 4 семінари з питань архівної справи та діловодства, 1 з яких - платний семінар на базі Державного архіву тривав 7 днів (7 слухачів). У роботі семінарів поза межами архіву: на базі КП «Регіональний учбово-методичний центр охорони праці», Навчального центру оперативнорятувальної служби цивільного захисту ДСНС України (с. Ватутіне Нововодолазького району) та спільного з Архівним відділом Дергачівської РДА семінару за участю керівництва та на базі вказаної адміністрації взяли участь 80 слухачів.

Також на базі Державного архіву проведено 1 семінар з підвищення кваліфікації та обміну досвідом для працівників архівних відділів РДА та міськрад області.

Архівні відділи області провели 37 семінарів з діловодними службами та архівними підрозділами підприємств, установ та організацій для 928 слухачів.

Тривала робота з популяризації архівних документів.

Упродовж звітного періоду в архівними відділами області підготовлено 17 інформаційних листів із повідомленнями про відомості, виявлені в документах та друкованих виданнях Державного архіву за воєнною тематикою.

У першому півріччі 2016 року Державним архівом експоновано 10 виставок архівних документів, серед яких 4 оприлюднено у режимі on-line на його власному веб-сайті, архівними відділами області – 12 виставок.

Державним архівом проведено 2 теле - та 3 радіопередачі, опубліковано 3 статі у пресі. Архівними відділами РДА та міськрад написано 18 статей, проведено 1 радіопередачу (Архівним відділом Балаклійської РДА).

Певна увага упродовж звітнього періоду приділялась просвітницькій роботі серед молоді.

Проведено 6 оглядових екскурсій по Державному архіву: для студентів вищих навчальних закладів та слухачів історичної школи Харківського територіального відділення Малої академії наук України.

Архівними відділами області проведено 3 оглядові екскурсії (архівні відділи Кегичівської РДА та Харківської міськради).

Також у Державному архіві проходили 2 практики студентів Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського. Архівним відділом Харківської міськради проведено 2 практики зі студентами Харківської державної академії культури.

Начальник та головний спеціаліст відділу організації та координації архівної справи Державного архіву у травні поточного року виступили з доповідями на ІХ науково-технічній конференції НДІ мікрографії «Сучасний стан та проблемні питання страхового фонду документації, перспективи розвитку та взаємодії».

У читальних залах Державного архіву працювало 252 користувачі - громадян України з них 5 – іноземців, їм було видано 1384 описи та 4227 справ. У читальних залах архівних відділів працювали 64 користувачі – усі громадяни України, їм було видано 846 справ.

Тривали роботи і з виявлення унікальних документів серед управлінської документації, у зв'язку з чим Державним архівом поаркушно переглянуто 749 од. зб. дорадянського періоду Ф-3, Канцелярія харківського губернатора за 1806 р., та Ф-308, Вовчанська повітова земська управа, м. Вовчанськ Харківської губернії за 1866-1919 рр. Унікальних документів серед переглянутих справ не виявлено.

Особлива увага архівними установами області приділяється роботі зі зверненням громадян.

З метою пришвидшення пошуку необхідної інформації проводиться удосконалення науково-довідкового апарату архівних установ. За січень – червень 2016 року Державним архівом вдосконалено 10 описів дорадянського періоду, що становить 1147 од. зб. управлінської документації. Тематично розроблений 1 управлінській фонд та складено 1254 каталожних картки. Подокументно розроблено 216 од. зб. протоколів засідань сесій та Виконавчого комітету Ізюмської районної ради депутатів трудящих (Р-5044, оп. 4,5) за 1959-1965 роки.

За програмою «Архівні зібрання України» та на виконання планового завдання з підготовки до видання анотованого реєстру описів радянського періоду за звітний період анотовано понад 253 тис. заголовків справ.

З метою прискорення пошуку витребуваних документів в Державному архіві у січні-червні 2016 року тематично розроблені метричні книги фонду № 40, Харківська духовна консисторія, та книги реєстрації актів про народження, шлюб, розірвання шлюбу, смерть, зміну імені та прізвища м. Харкова фонду Р-6532, Відділів актів громадянського стану міських відділень Управління НКВС УРСР у Харківській області. До інформаційно-пошукової база даних внесено 3891 прізвище про народження, шлюб, розірвання шлюбу, смерть.

Звернення громадян, що надходять до архівних установ області, виконуються вчасно, в передбачений Законом України «Про звернення громадян» термін.

Державним архівом у звітній період виконано майже 1300 запитів соціально-правового характеру, 1070 запитів за актами цивільного стану, а також 114 генеалогічних запитів та 110 тематичних. Показники залишаються практично на тому ж рівні як і у минулому році. Отже, значне перевиконання планових показників пояснюється як і у минулому році збільшенням кількості звернень громадян за документами ДРАЦС, які продовжують надходити до архіву на зберігання.

Архівними відділами області виконано 1200 тематичних запитів, понад 3200 запитів соціально-правового характеру та більш 1 тис. майнових. На фоні зменшення кількості виконаних архівними відділами запитів соціально-правового характеру у зв'язку із передачею документів з кадрових питань (особового складу) до трудових архівів, простежується збільшення тематичних запитів і запитів майнового характеру.

Поточного року на території області створено ще 4 трудових архіви (у Богодухівському, Валківському, Близнюківському районах та у м. Куп'янськ). На даний час на території області існує вже 149 таких архівних установ. Трудовими архівами за звітний період виконано 5,6 тис. запитів. У той же час, до сих пір не функціонують трудові архіви, які були створені у 2013-2015 роках: об'єднані районні (у Дергачівському, Ізюмському районах); створені при комунальних установах (у Дворічанському, Зміївському та Красноградському районах). До цього часу не створено трудові архіви у Харківському районі, а також у м. Ізюм та Лозова.

Дане питання потребує вирішення найближчим часом.

Крім того, поряд із позитивними зрушеннями залишається невирішеною ще низка проблемних питань.

Не дали результату пошуки шляхів фінансування проекту будівництва спеціалізованої споруди для розміщення Державного архіву Харківської області. Можливості архіву щодо приймання документів на зберігання повністю вичерпано ще 20 років тому. Жодний архівний відділ області не

забезпечені системами автоматичного пожежогасіння. Дані питання також потребують подальшого вирішення.

Підводячи підсумки роботи Державного архіву та архівних установ Харківської області у першому півріччі 2016 року, слід зазначити, що протягом вказаного періоду тривали роботи зі збереження документального надбання Слобожанщини, поповнення Національного архівного фонду, та розширення доступу до архівної інформації.

Враховуючи викладене вище, **колегія вирішує:**

1. Роботу Державного архіву, архівних відділів РДА та міськрад Харківської області у I півріччі 2016 року вважати такою, що проводиться на належному рівні.

2. Керівникам структурних підрозділів Державного архіву, начальникам архівних відділів РДА та міськрад області забезпечити якісне та у повному обсязі виконання Плану розвитку архівної справи Харківської області на 2016 рік.

Термін виконання: до 31 грудня 2016 року

3. Керівництву Державного архіву рекомендувати головам районних державних адміністрацій Харківської області:

3.1. Дергачівської, Дворічанської, Зміївської, та Красноградської РДА – організувати роботу трудових архівів, що створені на території цих районів у 2013-2015 роках, але на даний час не розпочали діяльність.

Термін виконання: до 01 вересня 2016 року

3.2. Харківської РДА – забезпечити створення трудових архівів на відповідній території.

Термін виконання: до 01 вересня 2016 року

4. Міським головам міст Ізюм та Лозова рекомендувати здійснити заходи, аналогічні зазначеному у підпункті 3.2.

5. Головам РДА та міськрад, зазначеним у пунктах 3, 4 даного рішення, інформувати Державний архів про проведену роботу.

Термін виконання: до 15 вересня 2016 року

6. Начальникам архівних відділів Дергачівської, Дворічанської, Зміївської, Красноградської, Харківської РДА та Ізюмської, Лозівської міськрад після початку діяльності трудових архівів на відповідній території, організувати

передачу документів тривалого строку зберігання до цих трудових архівів, про що поінформувати Державний архів.

Термін виконання: до 01 грудня 2016 року

7. Стан виконання Плану розвитку архівної справи Харківської області за підсумками 2016 року розглянути на першому засіданні колегії Державного архіву у 2017 році.

Термін виконання: лютий-березень 2017 року

**Голова колегії,
заступник директора архіву**

Є.О. Куц